

KDO BO
ČISTIL ŽIRI-
NOVSKEMU
ŠKORNJE?

str. 2

PREVAJANJE
JE PREKLETO
TEŽKO

str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 4. decembra 1997 ☉ Leto VII, št. 24

Milan Kučan še pet let predsednik Republike Slovenije

NE ŽELIM SI VEČJE MOČI, ŽELIM NORMALNO DELATI

Dosedanji predsednik in neodvisni kandidat Milan Kučan je na volitvah za predsednika Republike Slovenije po neuradnih podatkih, uradne bodo objavili 2. decembra, dobil 55,55 odstotkov glasov in s tem že v prvem krogu premagal svoje nasprotnike: Janeza Podobnika (18,39 % glasov), dr. Jožeta Bernika (9,48 % glasov), Marjana Cerarja (7,05 % glasov), Marjana Poljšaka (3,21 % glasov), Toneta Peršaka (3,07 % glasov), dr. Bogomirja Kovača (2,70 % glasov) in dr. Franca Miklavčiča (0,55 % glasov). V Sloveniji je bilo odprtih 3441 volišč in 29 volišč po svetu. Po podatkih državne volilne komisije se je volitev udeležilo 1.061.073 državljan in državljanov, ali 68,5 odstotka volivk in volivcev. Med nedeljskimi volitvami (23.11.1997) so v Sloveniji dobili tudi prvi sneg, sicer pa so potekale brez zapletov ali izgrediv.

Prve izjave poraženih predsedniških kandidatov so bile zelo različne. Od zadovljivega Janeza Podobnika (ki mu nekateri pripisujejo največ možnosti, seveda če bo kandidiral, čez pet let) do dr. Jožeta Bernika, ki v ponovni izvolitvi dosedanjega predsednika vidi še pet let komunistične vladavine v Sloveniji. Čeprav gre za eno prvih izjav dr. Bernika po porazu, se vseeno ne bi smel spustiti na tolikšno podcenjevanje intelektualne ravni slovenskih volivk

in volivcev. Raznolike in polarizirane so bile tudi (in še bodo) izjave strankarskih prvakov, ki so bili sposobni sprejeti poraz na volitvah ali so se oprijeli svoje tradicionalne demagogije (Janez Janša in še kdo) po kateri bi kazalo, rečeno nekoliko cinično, zamenjati državljane Slovenije, ker niso in niso pripravljeni poslušati njihovih besed.

Predsednik Milan Kučan je tudi prepričan, da ni zmagal po zaslugi predloga lustracijskega zakona (predlagatelj Janez Janša in Lojze Peterle), ampak zato, ker je prepričan, da ljudje cenijo njegovo delo in vanj verjamejo. Pred volitvami tudi ni imel posebnega političnega progra-

ma, ampak se je zavzemal in se zavzema za uresničevanje programa samostojne slovenske države in programa slovenske prihodnosti. "Bil sem eden tistih, ki so oblikovali ta program v različnih obdobjih, z njim sem zavezan in na tej funkciji se čutim za varuha tega programa."

Novi predsednik tudi ne pristaja na ocene o zastoji pri razvoju Slovenije, ker meni, da razvoj nobene družbe ni premočrten. "Bil je zelo skokovit, v zadnjih desetih letih pa se je naša zgodovina strahovito zgostila. Šli smo skozi velike preizkušnje, če pogledamo, kaj je bilo pred desetimi leti in je danes,

Takrat so bila tudi pri najbolj drznih razmišljanja o samostojni slovenski državi le sen, danes je to realnost, danes je življenje v tej državi odvisno od nas samih, od naših zamisli in sposobnosti, da te zamisli uresničimo. Tudi od skladnosti teh zamisli s tistim, kar hoče razviti svet in razvita Evropa. Slovenija je s svojim gospodarstvom močno upeta v gospodarski prostor Evropske zveze, od tu tudi moje prepričanje, da Slovenija nima boljše možnosti kot je vključitev v Evropsko zvezo. Poudariti želim, da vsa gibanja, konjunktura in tista padajoča v gospodarskem prostoru Evropske

zveze, posredno uplivajo na nas. Tam so napovedi za prihodnja leta dobre, po tej logiki bi morala biti dobra tudi naša gospodarska gibanja, če jih bomo znali izkoristiti. Ni pa nobenega zagotovila, da se bo to zgodilo samo po sebi," je v pogovoru za Televizijo Slovenija povedal Milan Kučan.

Med važne naloge predsednik Milan Kučan uvršča dokončanje procesa lastninjenja, ker se mu to zdi ključna zadeva celotne družbene reforme. Tedaj bo dobila lastnina ekonomsko vlogo, končani bodo prepiri o pravnih nosilcih lastninske pravice, in začne se ustvarjati dohodek. Od izpeljave tega procesa je soodvisen tudi ves socialni kompleks, ki sodi na drugo mesto med nalogami novega predsednika. Na zunajepolitičnem področju predsednik ne razmišlja o posebnih novostih, ampak poudarja ustvarjanje dobrih odnosov s sosedi in vključevanje Slovenije v Evropsko zvezo in NATO.

Nič ne bo narobe, če novega predsednika Milana Kučana spomnimo na besede, ki jih je povedal ob odpiranju mejnega prehoda v Prosenjakovcih: "Moja srčna želja je, da bi odpri še prehod med Čepinci in Verico. Prehod je pomemben za porabske Slovence, takrat bo obljuba o prehodih dokončno izpolnjena."

KDO BO ČISTIL ŽIRINOVSKEMU ŠKORNJE?

Pred referendumom o vstopu v NATO mi je neka starejša vaška ženica rekla, da kje neki bo šla ona na volišče, saj tovrstne stvari niso več za take stare in okorne vaše ljudi z nagubanim čelom, kot je ona. Oprostite gospa, sem ji hudomušno oporekal, ali ne mislite, da na volišča hodijo polnoletni državljani, ne pa manekeni in manekenke? Že, že, ampak od tega NATA ali kaj je že, boste imeli korist vi mlajši. Na kakšno korist mislite? Na to, da boste boljše živeli! Draga teta, ali mislite,

da je NATO nekakšno ministrstvo za boljše plače in boljše pokojnine?... Kolegica novinarka, ki sem ji omenil ta svoj doživljaj, je napisala glosso na podobno temo, nakar so se usula pisma tudi iz najbolj zakonitih vasi, češ, kaj neki misli gospa novinarka meščanka, da so oni na podeželju zares taki butci, ki pojma nimajo, kaj se dogaja po svetu?!? Sram vas bodi! Mi na kmetih vemo ravno toliko o NATU kakor gospa urednica ali kako se že reče takim ljudem, ki pišejo v časopise...

***

***

***

Če izhajajo iz dejstva, da je na dan referenduma bilo zoprno vreme – da ne govorimo o zoprnih politikah, katerih je večina ljudi do grla sita –, in je kljub temu polovica volilnih upravičencev šla na volišča, moramo pritegniti kritičnim bralčevim glasovom s terena.

Druga pesem pa je, da tudi najbolj poklicani na Madžarskem ne vejo vsega o NATU, ker pač nihče ne ve točno, kaj se bo izcimilo iz vsega. Vsi pa vemo oziroma večina nas ve, da trenutno ni boljše rešitve za bivše socialistične države. Ne glede na to, da bo stvar imela vsekakor tudi neprijetne posledice, tako materialne kakor drugačne. Ve se tudi, da bi bila t.i. vojaška nevtralnost najdražja rešitev, glede samoobrambe pa povrhu še neučinkovita, zlasti v primeru majhnih držav, kakršna je tudi Madžarska...

Ko so na Madžarskem pred dnevi ob praznovanju 85. letnice rojstva vprašali predsednika Panevropske unije Otona Habsburga, kako se kaj počuti, je dejal, da si lepšega darila za rojstni dan ne bi mogel predstavljati, kakor to, da se je 85 odstotkov madžarskih volilcev zavzelo za vstop v NATO.

Madžarski zunanji minister László Kovács je bil po objavi uradnih rezultatov tako vzhičen nad uspehom, da je na mah prepesnil tisti del madžarske himne, ki toži, da zla usoda ("balsors") tepe Madžarsko skozi vso zgodovino. Glagol "tepe" je pretvoril v preteklik "je tepel"... Isti minister pa se

zelo trezno zavzema tudi za to, da mora biti proces vstopa v NATO popolnoma transparenten, da ne bi povzročal po nepotrebnem sumničjenja s strani tistih držav, ki so izostale iz prvega kroga. Pravi tudi, da trenutni "zmagovalci" bodo morali biti v prihodnje še obzirnejši do "drugouvrščenih", ki so zdaj precej občutljivi. Naj spomnimo npr. na Slovenijo, kjer je opozicija zagnala vik in krik, češ da je vlada in njena zgrešena zunanja politika kriva, da Slovenija ni bila poklicana v prvi krog, zunanji minister Zoran Thaler je menda zavoljo tega tudi odstopil.

Namesto, da bi se spuščali v sfere visoke mednarodne politike, se raje vrnimo k referendumu. K dnevu, ko je bilo tisto gnusno megleno vreme. K temu, da imajo ljudje na Madžarskem poln kufer gnusnega politikantskega zamagljenja, in kljub vsemu grejo na volišča. Se je tudi njim zmešalo? Ali ni to neke vrste duševna razdvojenost?

Kot kaže, ne gre za nikakršno shizofrenijo, prav obratno, za seizmografsko dojemljivost za politično treznost. Kot rečeno, ljudem gre včasih že skorajda dobesedno na bruhanje od samopašnih in brez ciljnih političnih zdrah, in ko že odhajajo proti stranišču, zaslišijo trezno govorjenje na isti televiziji. Najprej mislijo, da je konec sporeda (v. cirkusa) iz parlamenta, in se je začela neka normalna oddaja, si pomanejo oči in se prijetno pre-

senetijo. Saj tile ljudje poznajo tudi človeško govorico! Kdo bi si mislil. Odprejo okna, da bi se malo naužili svežega zraka, ne sili jih nič več na bruhanje. Takoj se bolje počutijo. Vseh šest parlamentarnih strank se strinja z vstopom Republike Madžarske v NATO, in se strinja, da je o tej politični nameri treba vprašati ljudi. Tudi v madžarskem državnem zboru bi morali včasih odpreti okna in malo prezračiti. Nič hudega, če se državljani nekoliko prijetno presenetijo, nič hudega, če se celo najbolj optimistični politiki presenetijo glede volilnih izidov referenduma, nič hudega, če nekoliko zamaknjeno strmijo celo bodoči gospodarji na zahodu. Svež zrak je zelo potreben za dobro zdravje.

Politično svež veterc je pripihal 3,3 milijona pozitivnih glasov za NATO in ogromen politični kapital.

Kapitalna napaka bi bila namreč 3,3 milijona deliti s 6, ker bi to pomenilo le 550 tisoč glasov za, kar bi bilo premalo za vstop v NATO. V tem primeru pa bi se morda celo uresničila izjava Žirinovskega izpred nekaj let, ko so se prvič pojavile ideje o vstopu bivših komunističnih držav v NATO, in s tem z zvezi dejal: "Ha, ha, kje neki bo Madžarska članica Pakta NATO! Vi, Madžari boste veliko prej nam, Rusom škornje čistili, kakor se včlanili v NATO!..."

"Piši, piši, (h)laden veter..."

Francek Mukič

Lendava: Srečanje vodstev madžarskih kulturnih organizacij iz Karpatskega bazena

MADŽARSKA POZABLJA MA MADŽARE PO SVETU

Na četrtem srečanju so se v Lendavi zbrali predstavniki madžarskih kulturnih organizacij iz sedmih držav iz t.i. Karpatskega bazena in se dva dni pogovarjali o medsebojnem sodelovanju. Ena izmed ugotovitev je tudi bila, da Madžarska pogosto pozablja na svoje manjšine v Karpatskem bazenu in jim ne pomaga vedno, ko so potrebni zlasti materialne pomoči.

Ocenili so, da je kar dobro dvostransko sodelovanje med narodnostnimi kulturnimi organizacijami, medtem ko so prireditve, na katerih bi se predstavile skupine iz več držav, za zdaj zelo redke. Predstavniki Madžarov v Vojvodini je dejal, da tovrstna srečanja utrjujejo zavest o narodnostni identiteti. Srečanja bodo prispevala k pestrejšemu sodelovanju med kulturnimi organizacijami, je prepričan dr. László Vágó Szöllösy iz Subotice.

V dvodnevni razpravi je prišla do izraza vsa pestrost v življenju madžarskih manjšin v sedmih državah, pri čemer ne gre zgolj za posebnosti, ampak za različen položaj manjšin. S političnimi razmerami pa je v tesni povezavi položaj kulturnih organizacij, ki imajo zelo različne možnosti za delo. Čeprav od izkušnji ni mogoče živeti, pa je medsebojna informiranost eden izmed pomembnejših pogojev za delo narodnostnih kulturnih organizacij, zvez.

eR

NESREČE NE POZNAJO MEJA

26. novembra se je mudila na enodnevem obisku v Szombathelyu delegacija Uprave za obrambo v Murski Soboti. Vodil jo je direktor Uprave Dušan Grof, njeni člani so bili Aleksander Krpič, poveljnik reg. štaba CZ za Pomurje, Martin Smodiš, namestnik poveljnika reg. štaba CZ in svetovalec za CZ občine M. Sobota. Bili so gosti županijskega poveljstva CZ Železne županije.

Goste je najprej sprejel Gyula Pusztai, predsednik Županijske skušine, ki je ob enem poveljnik županijske komisije za obrambo ter jih seznanil s tem, da je območje županije najbolj ogroženo zaradi visokih voda in zaradi prevelikega tranzitnega prometa. Promet proti Italiji se odvija preko županije in zaradi povečanja le-tega je tudi večja nevarnost nesreč z nevarnimi snovmi.

Dušan Grof je poudaril važnost sodelovanja med obmejnima regijama, kajti kot je rekel, nesreče ne poznajo meja.

Vladi dveh držav sta l. 1995 podpisali Sporazum o sodelovanju pri varstvu pred naravnimi in civilizacijskimi nesrečami, ki je pravna podlaga sodelovanja.

Delegaciji sta na obisku sprejeli tudi načrt obmejnega sodelovanja za leto 1998. Dogovorili sta se o izmenjavi podatkov in informacij, o obveščanju o nevarnostih. V naslednjem letu bodo skupaj načrtovali ter izvajali usposabljanja ter vaje. Taka vaja naj bi bila l. 1998 v Monoštru ter vaja Mura '98 v Prekmurju.

Delegacija se je popoldne v Monoštru seznanila z delovanjem Industrijske cone ter z načrti Naravnega parka Órség-Raab-Goričko.

-MS-

Štenje

GLÜPO GAUŠČE

Dveji leti so bili že na Gorenjom Siniki plebanoš Košič, gda se je slovenski pisateu Janez Trdina 1830-oga leta v pavarskoj držini narau-do. Badva sta dobro poznala pavarsko življenje. Gospaud Košič so dojspisali, v kakši izž so živeli, ka so nosili, geli pa

kakše šege so meli naši starci na Gorenjom Siniki in v okaulici. Janez Trdina pa je tau dojspiso, ka je lüstvo pripovedavalo. Včasi so kaj cü spisali tō, tau so bile prve **slovenske novele**.

Janez Trdina (1830-1905) se je včiu na gimnaziji v Ljubljani, v Beči pa na univerzi zgodovino i zemljepis (földrajz). Slůžbo je daubo v Varaždini, na Rijeki na Rovačkom, po tistom pa na Slovenskom v Novom mestu. Najbole erične so pripovesti v knjigaj Bajke in povesti o Gorjancih – med temi pa pripovest Gluha loza (Glüpo gaušče).

*****

Pavle je v nedelo mesto meše v krčmi popivo s padaši, pa se je z njimi stavo, ka se vüpa iti v glüpo gaušče, gde se zvon ne čüje, gde so vrazgé. Rejsan odide pa prestrašeno pride nazaj, tak ka peneze ranč ne vzeme, ka je gvino. Baug ga je kaštigo, postrašo v glüpi gaušči, ka je nej k meši üšo v nedelo, liki v krčmej piu. Pavle je v glüpi gaušči dojsesu pod edno lipo, pa je tau vüdo:

“Pred očmi se mi je vlekla črna megla, po kateri so švigale ognjene strele. Bleščalo se mi je tako silno, da nisem razložil nič drugega kakor čevljuje, ki so poskakovali mimo mene. Čevlji so bili spleteni iz pisanih gadov! O tem pogledu je kar kri v meni zaostala. Šele zdaj se mi je razjasnila prava resnica. Tako obvalo nosijo vražje vile. Spoznal sem, da se nahajam v vilinskem kolu in da poslušam omotljivo vilinsko petje. Spreletele so me vse človeške groze, ali tisti trenutek mi je vdihnil Bog tudi dobro misel, ki me je rešila pek-lenske sile. Pobožno sem se prekrižal in začel moliti angelsko češčenje, katero sem bil na potu, ne čüvši zvona zanemaryl.”

(po našom: “Pred očmi se mi je vlekla črna megla, po šteri so čofotale ogenjske strejle. Tak fejest se mi je blisketalo, ka nika drügoga sam nej vüdo, kak male črejvle, štere so skakale mimo mene. Črejvli so bili spleteni iz pisanih káč! Gda sam tau zagledno, je krv v meni stanila. Samo zdaj sam vüdo pravo resnico. Takšo obütev nosijo vragače vile. Gor sam prišo, ka kauli mene plešejo vile in poslušam njino mautno spejvanje. Strašno sam se zbojo, ali v tistom ipi mi je Baug poslo dobro miseu, štera me je rejšila pek-lenskoga zlodjá. Po krščansko sam se prekrižo i začno moliti angeo Gospodov, štero se po pauti pozabo moliti, ka sam nej čüu zvoniti.”)

Marija Kozar

ŠTEVANOVSKÉ ŽENSKÉ V BUDAPEŠTI

Nejdavnik, 15. novembra, je števanovski ženski zbor prišo v Budapešt gor staupt. Na tau so je pozvali peštarski Slovenci, Slovensko društvo v Budapešti. Društvo je nji čakalo

v lejpom novom mestu, v Rumbach Sebestyén ulici. Tau mesto je dobila Državna slovenska samouprava. Pa je dala mesto društvu za delo in za srečanja.

Zbor je gora staupto pod vodstvom gospe Marije Rituper, ki je iz Murske Sobotote doma. Gospa Marija je glasbena pedagoginja. Štirinajset lejt pa je urejala novine Mure. Vodila je folklorne skupine, za mlajše pa za velike, pevske zборе, gledališke skupine, mažoretke je pa prva mejla v Sloveniji. Velik strokovnjak je, zatau je dobila dosti odlikovanj, tak ka je sploj priznana. Zdjaj, da je že v penziji, sedem skupin vodi, med njimi dvei naši, števanovske pa varaške ženske. Naše skupine njej leko zavaliyo, da so postale kvalitetne, dobre, leko gor stauptijo vsepovsod, tak doma kak v Pešti pa v Sloveniji.

Peštarski Slovenci smo se lepau zbrali. Meli smo pa ugledne goste, tak smo pozdravili veleposlanika R Slovenije Ferenca Hajósa, generalnega konzula v Celovcu Jožeta Jeraja, predsednika Zveze Slovencev na Madžarskem Jožeta Himóka pa profesora Karla Krajcara iz Števanovec.

V programu je gor staupto ženski zbor iz Števanovec

pa smo notri pokazali Karčija Krajcara nauvo knjigo. V njej je slovensko prpovejdanje, ka je on zbrau. Irena Pavlič je notri pokazala profesora Krajcara in njegovo delo. Po-

tejm pa nam je še g. Krajcar pripovejdo, kak je začno zbirati pripovejčke, balade pa različne predmete za vaški muzej. Ka je on pripovejčke vküp zbrau od starejši duga lejta, iz toga so že gratale tri knjige.

Prve so vödane bile leta 1984, druge 1990., takrat je šče vödala Zveza južnih Slovanov na Madžarskem. Tau tretjo knjigo je pa vödau “Kmečki glas” v Ljubljani, pod naslovom Kralič pa lejpa Vida. Karči nam je gora pršto eno pripovedko slovenski, žena Éva pa v vogrskom geziki. Našim peštarskim Slovenceom smo pa razdelili knjige, ki so bile vödane 90. leta.

Potejm so nam ženske zapopejvale še veliko pesmi, tak smo bili navdušeni, ka smo mi tudi z njimi spejvali. Sploj so lepau po-

pejvale, škoda, ka je konec postau. Gospa Marija nas je pa še z vici zabavala. Sploj dosta smo se smejali. Lejpi prijeten večer je bijo. Ka so števanovske ženske bile pri nas na gostovanji, s tejm so že vse porabske skupine bile tū pri nas. Tau pa vse pripravi za nas Zveza Slovencev na Madžarskem. Potne stroške so nam do etiga mau vsikdar plačali. Gnauk pa Državna samouprava že tō. Za nas je tau veliko, če z daumi, z rojstnega kraja stoj pride k nam. Srečajo se znanci, dobri prijatelji, a ka je najveško, da vküp pridemo, gučimo slovenski. Doma, na delovnom mestu pa vsepovsedik se tū guči vogrski. Držine so tō tak, ka je eden Slovenec, drugi je Vogrin. Zatau si tū na srečanju dvojezično gučimo, slovenski pa vogrski, naj vsakši razmej. Kak vidite, težko je v tom velkom

varaši ostati Slovenec. Mlajši že ne gučijo slovenski, tū pa tam kakšen malo vej. Rejdka je držina, dej dobro znajo mlajši tō slovenski. Zatok smo se prvin tō srečevali, zdaj pa društvo mamu. Zatau ojdimo vküp pa držimo stike z domanjimi iz Porabja pa s skupinami iz Slovenije.

V imeni društva se lepau zavalimo Državni slovenski samoupravi, ka nam je dala mesto, Zvezi Slovencev, da nam pripravla skupine in je pripela v Budapešt; da nas pomagajo, ka brez te pomauči bi nej mogli delati.

Irena Pavlič

OD SLOVENIJE...

Proračun

Slovenski parlament še vedno ni sprejel letošnjega proračuna, kljub temu je slovenska vlada po treh mesecih usklajevanja sprejela predlog proračuna za leto 1998 in ga poslala v parlamentarni postopek. Letošnje usklajevanje proračuna je ministrski predsednik dr. Janez Dmrovc o ocenil kot najtežje do sedaj, za proračunsko leto 1998 pa je dejal, da bo najtežje, naslednja pa bodo nekoliko lažja.

"Zastavili smo cilj, da bi se približali 820 milijardam tolarjev odhodkov, s tem da bi spodbudili zniževanje zahteve in pričakovanj. Po zelo podrobnih usklajevanjih po vseh ministrstvih in investicijskih programih smo danes 'pristali' na 839 milijardah tolarjev proračunskih odhodkov in pri dobrih 810 milijardah tolarjev proračunskih prihodkov," je dejal Dmrovc.

Konferenca v Bruslju

Slovenija je v ponedeljek, 1. decembra, v Bruslju pripravila konferenco, na kateri je javno predstavila svojo pristopno strategijo za vključitev v Evropsko unijo. Poleg zunanje ministra Borisa Frlca in ministrice za evropske zadeve Igorja Bavčarja so se dogodku udeležili številni visoki predstavniki, tako Slovenije kot EU, ki se intenzivno ukvarjajo s pripravami na širitveni proces povezave.

Ljubljana dobi novega župana

Po odhodu Dimitrija Rupla za veleposlanika v ZDA je slovenska prestolnica ostala brez župana. Na nadomestnih volitvah, ki bodo v nedeljo, 21. decembra, se bo za županski stoček potegovalo osem kandidatov: Vika Potočnik, ki jo je predlagala LDS, ljubljanska podžupana Anton Colarič in Bogdan Bradač, s podporo svojih strank ZLSD in SLS, Blaž Svetek (Naprej Slovenija), Zoran Milanović (predagatelj je Nikola Milanović in skupina volivcev), dr. Anton Jeglič (predagatelj je Tone Kuntner in skupina volivcev), Danica Simšič, ki jo je predlagala Demokratska stranka, ter Bojan Brolih (Komunistična partija Slovenije).

Jajjaa!?!?

Vej pa don nej?!?

V rükverci do Kószega.

Nikši kólnar odi delat iz Kószega v Somboteu. Gda je ništamo nauč zgotovo, pa se je nutri vseu v auto, malo ga nazaj tisko, natau je sto naprej pelati. Te napamet vzeme, ka ne móre vó z rükverca vzeti pa v prvo dati. V drugo, tretjo pa štrto ranč tak nej. Samo rükverc. Nej pa nej, kakoli je delo, vnoči mehanikov tó nega. Dje, zranek se je približavo, nika nega drugo, v rükverci se je do Kószega pelo (17 km!!) Na srečo se ma je nika nej zgodilo. Od tistoga mau ma prej glava tanazaj stogi, obraz tam má, gde hrbet. –

RÜKVERC V ČLOVEŠKAJ GLAVAJ

Leko bi se zgloso pri vogrski vladi v Budimpešti, gvúšno do núcali kakše tanače, ka se je madžarski kormanj tó na tau specializérao, ka v rükverci vozi z rosagom.

Mamica Sneguljčica (Hóferhérke) pa sedem palčkov. Zdaj, ka se je v Meriki eni mladi materi narodilo sedem mlajšov, so Merikanarge – štéri radi eni drugomi pomagajo, nej tak, kak mi – začnili vsefele djújtivati za (ne)srečno držino. Meni se najbolje vidi tista informacija, ka so dobili 30 gezaro pleníc. – Kak koli gledamo, te mlajši do (se) zato poštao mogli (z)delati, če do steli cejle plence ponúcati. O materi naj ranč ne gučimo: Pleničke je prala pri mrzлом stúdenci... Naslednje eške našec dobi!

WC-paper kak plača. Nikša rusoska fabrika vör je nej mejla penaz za plače, zato je svoje delavce vóplačala z wc-paperom.

Delavci so prej tri gni nosili domau s papera potače, vsakši delavec ji je daubo 150 falatov. – Ruski sistem? Wc-paper za plačo, rubel za drek? Ali pa drek vam rubele? Leko, ka nam zato don baukše baude v NATONI, kak v Varšavskom (Wc)pak(e)ti?

Leninov bančni račun v Švajci. Vladimir Uljanov je prej v Švajci nej samo sifilis daubo, liki bančni račun tó. Ka bi bilau, če bi njegve penaze domau spravili, pa tiste lúdi v vörini fabriki poštao vóplačali? Baja je samo tau, ka je na računi samo blúzi 100 švajcarski frankov, za ka ranč eno smilano švajcarsko vöro ne dobite. – Tak te ovi Rusi v vörini fabriki brez vöre ostanejo. Njino vöro, samo nej ka bi pa k nam po vöre prišli, kak med bojno!?!

Čeden Rus. Eden od najbole bogati Rusov má takšo firmo (vállalat), v štéri drugo nika ne delajo, samo nalepke (címke). Če se ena

druga fabrika za dobre penaze (!) zglijza z njim, te leko na svoje produkte gorzakelijo njegve nalepke, na šteraj je zvekšoga njegvi kejp gor. Istina, ka na šterom produkti je gor, tistoga leko za drakše penaze odajo, če rejsan je blago nika nej baukše, liki tisto, na šterom nega gor njegvi kejp. Lústvo pa dá valati, ka je tisto blago s kejpami ruskoga milijonara baukše. Samo en pidjanec je istino vöpravo: vodka s kejpom milionara je kak kakšo pomije. – Zaman, Rusi se zato razmijo na drek pa šmek.

Menje čedni Madžari. En šaular je nej úšo v šaulo, ka je mogo k padari, ka je betežen búu. Naslednje je padara proso potrdilo (igazolás), ka de v šaulo neso. Doktor je pravo, na žalost, toga ti ne morem dati, ka moremo šparati s paperom. Idi domau, pa prinesi svoj izkaz (ellenörzö)! – Samo pa idi te nikam!

Fr.M

Pismo iz Sobote

ŽE PA GA MAMO

Koga?

Ja, koga? Predsednika, nej? Že pa mammo novoga predsednika, pravzaprav, dobili smo novoga-staroga predsednika. Tak smo se odločili na volitvaj in tak de zdaj naslednji pet lejt naš stari predsednik naš novi predsednik. Vej smo tou skur vsi vedeli, ka de tej stari predsednik grato novi predsednik tó. Dobro, nej si je tou dalo valati tisti sedem, steri so si tak brodili, ka bi mogouče pa leko uni gvinali na tej volitvaj. Dapa, ka de vse tak, kak mora biti, po pravici, so volitve bile in vsej tisti sedem vküper je nej obodilo tak, kak tej naš novi-stari predsednik.

Ške isto nouč, gda se je že vse tou, ka smo že znali, vöovadilo tó, te so se začali velki guči, zakoj je nej eden od nji kak boukše obodo. Eden je gučo, ka bi več lúdi zanga dalou svoj glas, če bi nej snejg išo. Drugi je nej mogo vörvati, zakoj je tak malo glasov doubu, vej je pa telko pejnez za propagando ta lúčo. Trejči je biu vesejli, ka je bar telko doubu, kelko je sploj doubu in tak tadale in tak ta naprej.

Kak je, tak je, za pejt lejt je s tem gotovo. Mi, navadni lidje, si od toga več ne brodim, brodili mo za pet lejt. Brodijo pa že gvúšno tisti, steri do šكلي biti predsedniki pa znan tej pet tó, ka so obečali, ka za pet lejt do nas pa doj s plakatov gledali, se nan smijali in obečavali, da so glij uni najboukši za našoga predsednika. Zato ka tej naš novi-stari predsednik več nede smeu kandidejirati, de gvúšno puno lúdi melo vüpanje, ka se sejdjejo za kormanj te male Slovenije. Letos nas je osem lidi gledalo na vsikšon stopaji in nan prejk po radiji in televiziji obečavalo vse

takšo, ka smo si že brodili, vej pa, če de vse tou istina, ranč več delati nede trbelo, pa mo puno pejnez meli. Zdaj pa si brodite, ka de nas za pet lejt gledalo, obečavalo dvajsti ali mogouče cilou tresti takši čedni možakarov in ške mogouče kakša ženska.

Ge o tom ranč broditi ne moren. Čidale bole si tak brodin kak moja tašča Regina, trmo čedna ženska. Una pravi: "Vej pa naj nan mer dajo! Eden ali drugi, vsi so gnaki. Najboukše bi bilou, ka bi je vó iz krščaka potejgnoli ali iz ove škatule, kak za loto vóvlačejo. Vsi so gnaki."

Mogouče pa moja tašča Regina, trmo čedna ženska, rejsan trmo čedno pamet ma.

MIKI

Spremljajte televizijsko oddajo SLOVENSKI UTRINKI vsako drugo sredo ob 14.00 na 1. programu madžarske televizije. Naslednja oddaja bo v sredo, 10. decembra 1997. Ponovitev v soboto, 13. decembra, ob 10.45, na 2. programu.

KREPKA NATURA PA DELO ČLOVEKA GOR DRŽI

... DO
MADŽARSKE

Premier Gyula Horn v Avstriji

Madžarski ministrski predsednik je bil 23. novembra na enodnevem obisku v Avstriji. Na obisku so podpisali tudi izjavo o namenu, da želita Madžarska in Avstrija skupaj prirediti nogometno evropsko prvenstvo l. 2004.

Madžarski nogomet je trenutno v zelo slabem položaju. Po zadnjih dveh porazih naše reprezentance z Jugoslavijo v predkvalifikacijah za svetovno prvenstvo v Franciji je odstopilo celotno vodstvo madžarske nogometne zveze. Na teh dveh tekмах smo namreč dobili 12 golov (7 doma, 5 v Beogradu), dali pa le enega.

Po mnenju Gyule Horna bo pobuda naletela na pozitivni odziv tudi pri Evropski uniji, kajti unija podpira vse akcije, ki služijo zblizavanju njenih članic s sosedami.

Gyula Horn in Viktor Klima sta srečanje izkoristila tudi za priprave na madžarsko-avstrijsko-slovaški vrh, ki ga nameravajo prirediti v sredini decembra v Budimpešti.

Usposabljanje vzgojiteljic

2. decembra je bilo izpopolnjevanje za slovenske vzgojiteljice v Porabju. Na uri slovenskega jezika so se zbrale v vrtcu v Slovenski vesi. Aktivnost je pripravila na temo *Miklavž Valerija Perger*, svetovalka za porabske narodnostne šole.

Prireditev Slovenskega društva v Budimpešti

Slovensko društvo v Budimpešti prireja 13. decembra božični koncert in likovno razstavo v prostorih Državne manjšinske samouprave (Budimpešta, Rumbach u. 12/III. nadstropje).

Svoja dela bodo razstavljali slikarji, člani Likovne skupine Društva upokojencev M. Sobota, Ernest Bransberger, prof. Vlado Sagadin in Lojze Veberič. Na božičnem koncertu bo pel mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gornjega Senika.

I. Barber

Nika neve krauzile, ge tak mislim, da si ti takša ženska, ka na svejti vse voprstojš. Guči mi nika od toga!

"Kak sva že gučale, iz velke držine sam rodjena. Gde v držini deset mlajšov geste, tam je ovak, kak povejmo, gde sta dva ali trgé. Ge sam štrta bila

med decov, pa gda se je dalo, sam že delat ušla. Oče so nam rano mrl. 1966. leta sam se oženila k Sodükini. Dva pojba pa edno čer sam rodila v zakona. Gda je najmlajši pojbič - Čaba - 6 lejt star bio, mi je mauž mrav. Takšo samo leko človek v lagvom senji zadobi. Žau, meni je resnica bila. Pa kak tadala? Tau je bilav velko pitanje."

Pa rejsan, kak si mogoča bila naprej živeti?

"Drugo ne znam na tau povedati, samo telko: človek se more trdi narediti. Trdi. Zaman bi bilav se žaugati, djajckati. Kakoli ka sam se strašno čütita, deca je živela, trbelo ji je raniti, solarivati, gvantati. Pa gor na tau smo nej davnik zidali nauvi ram. Tam je ešče tū dosta vse trbelo. Ešče gnauk morem povedati: trda sam se mogla narediti, pa se vzeti za vse, ka je moja mala držina želejla."

Kakšo službo si pa mejla? Dobro si služila?

"Ge bi tistoga reda, gda sam mlada bila, rada v židano fabriko prišla. Samo ka te, gda sam kak mlada, nej oženjena, stejala ta titi, so me nej gor vzeli. Mojo starejšo sestro

so vzeli, namé več nej. Ge sam pa te tūj v vesi dobila delo v šaulskoj, taborskoj künji. Tūj, v tauj künji sam delala 30 lejt, od tec sam ušla v penzijo. Ka bi pa v takšoj künji ljudje dosta služili, mislim znaš, ka nej. Depa meni so te lejta lejpa bila, z veseljom sam služila. Napona smo deco

ranili. služili, zamé je pa tau sploj lepau bilav. Istina, ka med tejm smo dosta pa dosta programov vöslüžili. Znano je, ka je künja v Števanovci v pionirskom tabori delala. Tam so bili narodnostni dnevi pa dostafele programov. Vsakšo leto pa tabor za mlajše. Sploj lejpe spomine mam od tej lejt, od te službe."

Malo mi vadlúvaj od tvoji mlajšov. Kak so, gde so?

"Dva sina sta z menov doma, imata svojo službo. Čerka - Ildiko - je oženjena v Slovenskoj vesi. Njeni mauž je tūj v Števanovci školnik v šauli. Njiva živeta v Slovenskoj vesi pri starišaj od moža. Imata že dva deteta, tak ka sam sploj vesela babica. Moja deca sploj vküp drži. Njim dosta vse leko zavalim. Brez njij bi nej mogla vse skauz sprajti, ka sam zadobila."

Od tebe sam nej tak dugo tau zvejdla, ka si zdaj že cajt uzemeš za društvo tū, pa tam si najbola aktivna. Guči mi nika od toga!

"Mojo cejlo življenje je bila edna velka "borba" za držino, za deco. Zdjaj, da sam deco gor zranila, gda

sam že v penziji, sam tak mislila, ka si leko dopüstim kaj takšega tū, ka se meni vidi pa je leko drugim kaj na hasek. Rada popejvam, etak sam pa letos not staučila v števanovski ženski pevski zbor. Ne morem povedati, kakšo velko veselje sam tūj najšla, kak fajm družba je tau. Istina, ka eške delat tū odim, kakoli sam že v penziji, depa zdaj si že leko dopüstim, da tū pa tam kaj napravim za dobro volo."

Lani smo ustanovili v Porabji društvo upokojencev. Tam si ti člen predsedstva, ti organiziraš števanovske člene. Klara Fodor, sekretarka Zveze, pomaga tau društvo. Gnauk mi je tak prajla, ka gda ona tebi telefonira pa kaj prosí, eške vö ne povej pa si ti že kreda s tistim delom. Zakoj?

"Sploj me veseli, ka so mi zavüпали pa so namé zbrali za tau funkcijo. Gnauksvejšta takše nej bilav. Namé sploj veseli, ka je iz Števanovec že 16 členov v našom društvi. Mamo edno organizacijo za tau, ka kak starejši, šteri smo že nika zadobili, se leko srečamo pa se vküp veselimo. Z veseljom njim oznanim tau pa tisto, zatok ka znam, da je vsakšomi na veselje kakšo srečanje, kakši program. Tak mislim, ka je naša generacija tau sebi zaslužila. Sploj je dobro, ka je tak."

Mariš! Dosta vse, depa nej vse, sva si zgučale od tvojoga žiuljenja. Ka misliš, kak bi bilav dobro stari postaniti, stari gratati?

"Istina, ka se gnes eške ne čütim za staro. Lejta dejo naprej. Ka je pa sploj potrejbno, je po mojem, da bi človek emo zdravje pa te je vse mogoče. Želim si, da bi vsi bili, ostanili zdravi. Samo etak mo leko ostali dobre vole, ka sploj trbej, če človek ške preživeti vse, ka ga čaka."

PREVAJANJE JE PREKLETO TEŽKO

Orsolya (Urška) Gállos je ena najbolj znanih prevajalk slovenskih literarnih besedil na Madžarskem. Srečala sem jo na znanstvenem simpoziju Košičevega sklada v Budimpešti, kjer je bila tudi sama med predavatelji in govorila o prevajalskem poklicu, o svoji prevajalski delavnici. Kdaj in kako se je začela ukvarjati s prevajanjem, sem jo vprašala.

"To se je začelo pred 25. leti. Zmeraj sem se ukvarjala z literaturo. Zakaj sem začela prevajati slovensko literaturo? Moja mama je Slovenka iz Slovenije, iz Ribnice na Dolenjskem, kjer še zdaj živijo sorodniki. Od otroških let smo obiskovali Slovenijo, tako sem nekako zrasla med obema kulturama. Med drugim me je tudi to spodbudilo, da sem začela s prevajanjem slovenske literature."

Katero je bilo prvo delo, ki si ga prevedla?

"V tistih časih so pri založbi Európa od prevajalca najprej prosili poizkusni prevod. Zame je bil prvi prevod skoraj alegoričen, kajti prevedla sem odlomek iz *Šamorastnikov* Prežihovega Voranca. Na založbi so ga sprejeli in tako dali v zbirko A szlovén irodalom

kistűkre (Malo ogledalo slovenske književnosti), ki sem jo takrat pripravljala. Na tej podlagi sem potem dobila nadaljnje naloge. Druga knjiga, ki sem jo pre-

vedla, je bila Mira Mihelič: Mavrica nad mestom, temu je sledil Ciril Kosmač itd. Hvala Bogu sem do sedaj skoraj vsako leto "naredila" eno knjigo, en prevod."

Ali se da le iz prevajanja preživljati ali imajo tudi civilni poklici?

"V tem času, ko se ukvarjam s prevajanjem litera-

ture, sem poučevala na šoli, potem sem delala pri dnevniku v Pécsu, zdaj delam še za Dunántúli Napló. Z dnevnikom sem prekinila, kajti bila je zelo velika obveznost. To sem naredila zaradi prevajanja, saj se zdaj ukvarjam predvsem s prevajanjem literarnih del. Ob tem sprejem tudi simultana prevajanja. Za časopis pa delam le honorarno, to mi namreč dopušča večjo svobodo."

Kateri prevod ti je najljubši?

"Vse prevode sem imela zelo rada, posebno mi je pa pri srcu in dragoceno, da lahko prevajam Jančarja, ki je najbolj uveljavljen avtor po svetu po Ivanu Cankarju. Slovenci niso imeli od Cankarja do danes takega po svetu znanega avtorja. Med nama z Jančarjem obstaja delovni stik kakšnih petnajst let. To je tesno sodelovanje, tako da včasih že v rokopisu spoznam njegove stvari, vem o njegovih načrtih. Če se vmem na

prvotno vprašanje, kateri je moj najljubši prevod, zmeraj morda ta zadnja knjiga. To je Pogled angela (zbirka novel)."

Kaj je najtežje pri prevajanju?

"Celotno je prekleto težko, včasih človek tudi preklinja. Pri vsakem tekstu najdeš kakšno presenečenje. Ali prijetno presenečenje ali težavo. Prevajanje nikoli ni dobesečno, to je produktivno delo, ustvarjanje."

Ali si že vrgla v koš kakšen prevod?

"V koš ga sicer nisem vrgla, ni pa bil objavljen. Na Madžarskem je praksa - tako je bilo pri založbi Európa in tudi zdaj pri Jelenkor v Pécsu - da obstaja t.i. kontrolna redakcija. To se pravi, da še pred objavo in poleg urednika kdo drug tudi pregleda tvoj prevod. To je zelo koristno, to potrebuje vsak prevajalec. Resne založbe, resna uredništva to tako delajo."

Ali je na Madžarskem zanimanje za slovensko literaturo? Kje lahko "prodaš" svoje prevode?

"Od osamosvojitve Slovenije na Madžarskem vsako leto izide kakšna slovenska knjiga, na moje veliko ve-

selje. Nalogo, ki jo je opravljal štiri desetletja založba Európa, je na nek način prevzela založba Jelenkor v Pécsu, osebno Gábor Csordás, ki je dober poznavalec slovenske, poljske, hrvaške literature, razgledan človek in dober urednik. Pri tej založbi so izšli Slovenski eseji I. 1992, zbirka Tomaža Salamuna, ki je živi klasik slovenske lirike, potem lansko leto pesmi Aleša Debeljaka, zdaj se pripravljajo njegovi eseji in tudi Jančarjeve novele.

Knjige izhajajo s pomočjo Trubarjeve fundacije. To je zelo pomembna institucija, kajti preko nje slovenska država sofinancira izid slovenske literature v tujini.

Torej je zanimanje za slovensko literaturo in tudi kritika jo kar sproti spremelja. Recimo poleti so v Élet és Irodalom (Življenje in književnost) zelo ugodno sprejeli (odkrivali) obe Jančarjevi knjigi. Avtorji, ki sem jih omenjala, so v madžarskih literarnih krogih dobro znani, zahvaljujoč tudi Vilenici."

M. Sukič

"LEPŠE JE ŽIVLJENJE, ČE JE VESELO"

V soboto, 22. novembra smo v sakalovskom kulturnom domu meli veseli večer. Gledališka skupina iz Odranec je zašpila svojo najnovejšo igro, z naslovom **Butalci**. Gđa smo stapali prauti kulturnom domu, smo že čutili, ka de se tū nika veseloga godilo, igralci so nas čakali z veselimi popevjanjom.

Čūdivala sam se samo na tejm, ka v tauj vesi, gde je gdakoli kakšna prireditve, je dvorana nabita z lidami, zdaj nas je pa kumar bilau. Istina, ka so ške naše novine tak pisale, ka de ta igra špilana na Gorenjom Seniki. Med kednom se je pa zvedlo, ka do v seničkom kulturnom domu plin (gáz) nota vlekli. Zatau se je tak na naglo spremeljno kraj predstave. Etak so vendar Sakalaučerge nej vedli, komi naj vörvlejo, novinam ali plakatom.

Samo pa šanalivam tisto lūstvo, steri radi poglednejo kaj veseloga, pa so zdaj dolaostali s toga koražnoga večera. Dapa tisti, steri so taum bili, so s svojim ploskanjom vōdjali za cejlo ves.

Igro odranske gledališke skupine je pripravlo župnik **g. Lojze Kozar**.

Kak je nastala ta igra?

"Knjigo z naslovom Butalci je napiso Fran Milčinski. Ge sam te kratke zgodbe spremeljno v igre pa tūdi v naše domače narečje, naj vsi bole razmijo. Vodo sam tūdi priprave."

Kak dé vkūper, biti župnik pa biti režiser vesele igre?

"Ja, Jezuš nikdar nej pravo, ka se ne smejmo veseliti, ka moramo žalostni biti. Zakoj bi nej bili veseli, če je tau leko. Lepše je življenje, če je veselo. Tau pa nika nej bilau grdoga.

Na lejpi način se je potrebno veseliti. V življenji je dosta slaboga pa žalostnoga, zatau je prav, če se včasim malo razveselimo.

Tak sam se te zatau odlaučo, ka bi eno takšo igro pripravili, ka bi se lidge veselili, ka bi njim lepše bilau življenje."

Ka pomejni Vam osebno tau delo?

"Meni posebno lejpora. Že zatau, ka vidim vesele lidi na audri pa v dvorani. Če komi napraviš že čisto malo veselje, je tau tistomi,

kratke igre špilali. Za tau igro smo pa ške vkūper iskali. Dosta takši sposobni lūdi je vsepovsedik, samo trbej najti človeka, šteri jih vkūperspravi pa z njimi dela. S tau igro smo že spomladi začnili nastupati. V Porabji smo zdaj prvīn."

Nej Vam je žau, ka nas je tak malo bilau v dvorani?

"Nej, tau je razumljivo. Mi smo nej čakali, ka bi tū ne vnej kak dosta lūdi prišlo. Tau je mala ves pa mi smo nej poznani, nika so nej čūli eške za nas. Nej važno, če je dosta ali malo lidij. Glavno je tau, kakši so. Tū so pa tak lepau sprejeli našo igro, ka ka smo do zdaj špilali, nin nej bilau tak veselo, ka bi nam tak ploskali cejli čas, kak pa zdaj tū."

Gda pa kak je nastala ta skupina v Odranci?

"Zdaj že tretjo leto je ta skupina. V začetki je menja igralcov bilau pa so bole

Klara Fodor

Karel Krajcar

VRAG PA CIGANJ

Gnauk je eden ciganj bijo pa je trno dosta mlajšov emo. Nej je mogo raniti, zato si je ušo službo iskat. Dé, dé, daleč dé. Pride na eno püstino. Nej daleč na brgej je ena kuča bila pa je on tan nota ušo službo prosti. V njej je pa vrag prbivo. Ranč je doma bijo. Ciganj not dé pa se pogodita: služo de tri dni, tou tri leta bou. Eden den de eno leto valau. Če vó spravi, me dá vrag telko pejaz, tjelko de mogo tá nesti.

Vrag je krave tū emo pa je ciganj mogo opravlati. Eno babo emo pa sta si večer gončala, ka de zranja vrag ušo s ciganjon na plamine kamenje vtjūp trgat. Probala ta, steri bola na dravna razmoždji.

Ciganj misli, kak bi si leko pomago. Večer je baba sir naprajla v globancaj pa jim ga dala za večerjo. Ciganj pa sir nej zo, zasūko si ga je v vacelēzec pa djau v žepko.

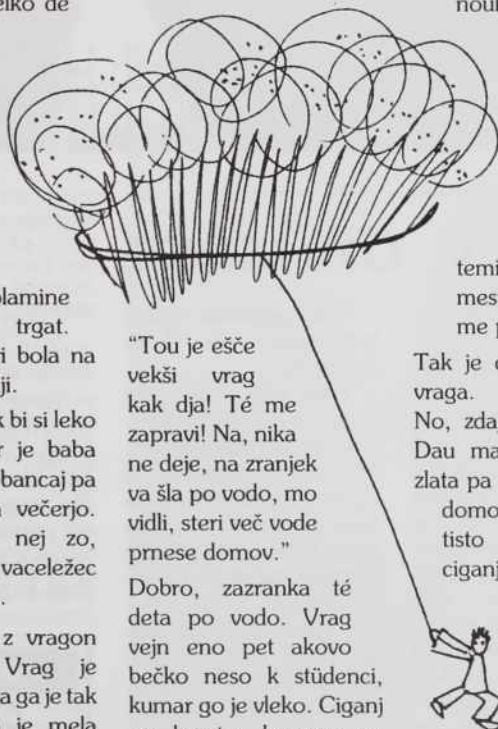
Zazranka deta z vragon na plamine. Vrag je kamen zgrabu pa ga je tak vtjūp strou, ka je mela postala z njega. Ciganj pa segno v žepko, da ga vrag nej vido, vzejo sir pa ga je tak stisno, ka je voda z njega tekla, natou ga je pa zo.

Joj, vrag se je prestrašo. "Té je ešče vekši vrag kak dja!" si misli.

Domov deta pa vrag babi pravi: "Tou je ešče vekši vrag kak dja. Kak se ga pa rešiva? Na, njajva ga! Zranja va pa šla kamenje lūčat na plamina. Steri kamen više pa dale liči, tisti dobi."

Tou ciganj pá čōje. Vrabli so sedli na gnezda pa je enoga zgrabu. Rejsan, zazranka rano deta z vragon kamenje lūčat na plamine. Ciganj vrabla s seuv nese.

Vrag vzema kamen pa ga švigna, ka dugo, dugo ne prleti dola. Ciganj pa segna v žepko po ftiča pa ga liči, ka nigdar več nazaj ne prleti. Vraga pá doubu.

"Tou je ešče vekši vrag kak dja! Té me zapravi! Na, nika ne deje, na zranjek va šla po vodo, mo vidli, steri več vode prnese domov."

Dobro, zazranka té deta po vodo. Vrag vejn eno pet akovo bečko neso k stūdenci, kumar go je vleko. Ciganj pa lopato, kraump pa vouže nese. Začne stūdenec vōkopati.

Vrag si naleje vodo v bečko pa ciganja pravi: "Zdigni mi!"

"Če si si nalejo, zdigni si! Mena nada trbelo zdigniti, ka dja namo v bečtji noso, dja mo celi stūdenec neso domov."

Vrag pa rejsan mislo, ka de ciganj celi stūdenec neso domov pa ma ne dá.

Na, trej dnejev dola prteklo. Ciganj vōzaslūžo. Da pa aštja itak eden den ga

vrag tan stavi, ka bi ga dōn rad doubu.

Zdaj ta pa šla v goščo, steri več drv prnese domov. Ciganj si zema niša vouže pa deta z vragon v goščo. Vrag si je vtjūper znoso drva pa je celo bremen vleko domov. Ciganj pa tiste vouže kolek gošče vleko.

"Kaš pa ti delo?" pita vrag ciganja.

"Eh, pa dja mo celo goščo domov neso nag-nouk, namo tak malo noso kak ti," pravi ciganj. Vrag pa rejsan mislo, ka de ciganj celo goščo vleko domov. Ka de pa on, vrag s temi drvi, vej pa nede mesto emo za nje. Pa me pá ne dá nesti.

Tak je ciganj pá doubu vraga.

No, zdaj ga te vōplača. Dau ma je veltji žatjau zlata pa srebra, aj si nese domov. Ja, kaj bi pa tisto mogo smak ciganj nesti! Vej si pa nej mogo na pleča zdigniti.

Te pravi ciganj vragej: "Tej si mena tou doužan nesti, vej sem tak eden den duže služo tōj."

Pa me je vrag mogo nesti pejnaza. Nesé vrag, vlače pa deta že proti ciganja doma. Ciganja mlajši sé vōletijo s kuča pa krčijo: "Ati! Ati! Ati!" Grdi zamazani so bili. Vrag pa mislo, ka so mladi vrazdje. Tá liči žatjau pa kumaj vujda. Brez sape prbeži domov pa babi pravi: "Joj, tan več vragov dje, kak v pekli! Kumaj se vujšo." Ciganj pa obogato pa itak živi, če nej mrau.

Miha Mate

ODREŠILNE BESEDE

Sredi Tratnikovega sadovnjaka se je tisto jesen bohotila velika hruška, polna sočnih zlatorumenih sadežev. Joj, kakšne skomine je vzbujala Juretu, ko je šel mimo nje v šolo.

Nekega dne pa je bila želja le prevelika, zato je skočil čez plot, spodaj odložil torbo in kot bi mignil splezal na hruško. Z veliko slastjo je pojedel prvo, potem pa si jih je pričel tlačiti za srajco. Tako je bil zaverovan v svoje početje, da niti opazil ni, da ga spodaj nekdo opazuje. Bil je stari Tratnik.

Jure je kot veverica smuknil po vejah navzdol in zgroženo obstal pred njim.

"Tak, tako, hruške si kradel, a!?" je zagrmelo iz kmetovih ust.

"Saj, saj..." je pričel jecljati Jure.

"Nič, saj ... saj..." je povzel Tratnik in že iskal njegova ušesa.

"Pa veš, da ni lepo krasti?"

"Ooo... Oprostite, oprostite, prosim... Tako so me zaskominale," je Jure prestrašeno izdaval.

Tedaj pa se je zgodil čudež. Tratnikove roke so nenadoma popustile, čez njegov obraz pa se je razpotegnil širok smehljaj.

"Oprostite in prosim pa znaš reči, ni kaj! In prav je tako. Hruške pa le obdrži, za vse jih bo dovolj!"

Ko se je tisti dan vrnil Jure iz šole domov, mu je oče dejal: "Ti, fant, stari Tratnik me je srečal!"

Jure se je zdrzil in sramežljivo povsobil pogled. Oče pa je nadaljeval: "Rekel mi je, da pridi po hruške. In košarico naj prinese, mi je še zabičal. S čim si se mu pa tako prikupil, da je rekel, da si prima fant, a?"

"Ah, nič," je dejal Jure in že stekel skozi vrata.

"Pa ne pozabi se mu zahvaliti za hruške," je še za njim vpil oče.

Jure ga ni več slišal, pa saj tudi ni bilo potrebno.

Tone Pavček

BELA VILA

**Na topli blazini pravljice
spi mala bela vila.
Hudo lepa je.
In strašno mila.**

**Mesec ji sije v laseh,
roža raste na dlani.
Zapiskal bom na piščal,
naj se predrami.**

**Ona je pesem sama,
ona vas štiparamo
odnese čez Holadri
v svet, ki ga ni.**

IZ ŠTEVANOVEC V OTKAUVCE

*Gda sam strino od Őci-
ni (Marija Dončec-Földesi) v Otkauvci po
pauti srečala, je lepau
sunce sijalo, poštija
süja bila, pa so donk
pejški šli, na piciklini so
turbo tiskali.*

*– Strina, kama dete, za-
ka se ne pelate?*

*– Dén v bauto. Dva kilo-
mejtara je daleč od nas.*

Vsikdar sam se pelo, pa
se te gnauk tak graubo
spadno, pa večä ne
smejim gorasejst. Bojim
se. Samo tiskam, pa tis-
to ka tjüpm, domau
pelam.

*– Vsigdar vi odite v bau-
to?*

*– Mauž ne more, ka
samo eno nogau mä, ka
so ma v bojni vkraj vzeli.*

Čej je tü doma pa zet.
Včasi uni dejo v bauto.
Zet ne dela, emo delo,
pa zgübo. Čej pa tü ne
dela zavolo betega. Do-
ma vertivamo. Maro
smo meli prva dosta,
zdaj pa že samo eno ma-
mo. Eno kravo. Pa tau
mo mogli nutanaklasti,
ka mladi neščejo delati.
Bujcetje mamo štiri,
kokauše pa vejn dvajsti
više mamo. Samo tau
nej dobro, ka tü zdaj
vsikder odi lisica, pa tista
vsikder vse táznosti. La-
ni smo tak prišli, ka nam
je samo pet njala. Zdaj
zatok nej, ka mamo
takše pse, tak kak vuk.
Tisti furt latejo, pa lisice
zdaj ne smejo vcuj.

*– Repo pa kukarco ste
dosta dobili letos?*

*– Nej je bilau. Ka takšo
leto bilau, ka je vsikder
dež üšo pa je vse moko
bilau. Malo smo dobili
zato. Krunče, tisto smo
dosta dobijli. Litji ku-
karce nej dosta bilau.
Pšenico zato smo tö dos-
ta dobijli. Depa tau itak
ne dojde, ka moramo tji-
püvati.*

*– Že vse doma mate,
nika nemate vanej na
mazevaj?*

*– Nika nemamo vanej,
vse doma mamo. Že je
zejma tü.*

*– Zdaj cajt mate, kaj
štete novine Porabje?*

*– Ja, ja, tau vsikder, furt.
Moj mauž sigder šte, pa
dja tö. Zdaj cajt djesta pa
trmo duga nauč je. Takša
duga nauč je, ka sé. Dja
vse táopravim pa po tis-
tim štem.*

*– V Števanovci kaj odi-
jo lidgé uküper ku-
karco, koškice lüpat,
perge česat?*

*– Tau več nega, tau prva
bilau. Vsakši, steri je
emo, na mazevaj lüpa
dola. Koškice, steri dos-
ta majo, kaj pozovejo
ftjüper, steri malo, tisti
nej. Perge več ne čej-
šejo, zdaj večä dunja nej
trbej. Veča fart sam se
korijo z našimi unutji.
Zdaj ešče telko dunje
mamo pa vankišov, eno-
ma nika nej tarbej. S
poplanom se odejvajo.
Pa z dunjami tö leko
poplane napravi! Nej,
uni si tjöppijo. Perge eške
mamo, tačas ka mo
živali, ka je škoda taličiti.
Če de koma tarbölö, te
ma dam.*

*– Vi ste zdaj v Šte-
vanovci doma ali v
Otkauvci?*

– V Števanovci.

*– Zaka te v Otkauvce v
bauto odite?*

*– Tü je skrajaj, ta gora
dja trn težko dem, na tisti
brejg tavö. Tü pa itak
leži, tü se doj. Tü vse dje.
Ka nejga, tisto pa vnük
mi pamase z Varaša.*

*(Strina Marija je na na-
šom kejpi v objektivu.)*

-mkm-

DRAGI BRALCI!

Gvüšno ste že čüli, ka mo meli v Monoštri
Slovenski radio, štéri de se čüu par vör vsakši
den. Pomagajte se nam odlaučiti, štère vöre
bi po vašom najbaukše bile?

a. 11.00 – 14.00

b. 12.00 – 15.00

c. 13.00 – 16.00

Lepau vas prosimo, s kem več nam
odgovorite, ka sledik té že žmetno bau
spremeniti cajt, zbrodite si samo malo na
časovno torturo Slovenskoga programa
Györškoga radiona.

Odgovorite leko po pošti na Zvezin atrejs
(Szentgotthárd, Pf: 77.), ali pa dajte cejtli
tistomi človeki, štéri vam drugo paut novine

Porabje prinese!

Hvala lejpa!

PORABJE

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtak

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva: H-9970

Monošter, Deák Ferenc út 17.,

p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:

SOLIDARNOST

Arhitekta Novaka 4

9000 Murska Sobota

Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo

št. 415-715/93 mb z dne

3.11.1993, se časopis

PORABJE uvršča med

proizvode, od

katerih se plačuje davek od

prometa proizvodov po 13. točki

tarife 3. zakona o prometnem

davku (Ur. list RS, št. 4/92).

ISSN 12187062.

Časopis izhaja z denarno

pomočjo Javnega sklada za

narodne in etnične manjšine.